

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
АВТОМОБІЛЬНО-ДОРОЖНИЙ ІНСТИТУТ

Факультет «Економіка та управління»
Кафедра «Інформаційні системи в економіці»

ЗАТВЕРДЖУЮ:
Декан факультету
_____ Л. П. Вовк
« ____ » _____ 2008 р.

Рекомендовано
навчально-методичною
комісією факультету,
протокол засідання № _____
від « ____ » _____ 2008 р.
Голова комісії
к.і.н., доц. _____ М. А. Шипович

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни циклу “Нормативні дисципліни”
«Системи обробки економічної інформації»
галузь знань 0305 - Економіка та підприємництво,
напрямок підготовки 6.030502 – Економічна кібернетика
спеціальність 6.030502 – Економічна кібернетика

Курс – IV, семестр – 7

Рекомендовано кафедрою «Інформаційні системи в економіці»,
протокол № 10 від « 17 » червня 2008 р.

Зав.кафедрою

к.т.н., доц.

Програму складала

асистент

« ____ » _____ 2008 р.

В. Л. Ніколаєнко

Н. В. Гуменюк

Горлівка – 2008

Лист перезатвердження робочої програми
з дисципліни «Системи обробки економічної інформації»

Вніс зміни до програми _____
« _____ » _____ 20__ р.
Рекомендована кафедрою
«Інформаційні системи в економіці»,
протокол засідання № _____
« _____ » _____ 20__ р.,
Зав. кафедрою

Затверджена навчально-методичною
комісією факультету «Економіка та
управління», протокол засідання № _____
від « _____ » _____ 20__ р.,
Голова комісії

Вніс зміни до програми _____
« _____ » _____ 20__ р.
Рекомендована кафедрою
«Інформаційні системи в економіці»,
протокол засідання № _____
« _____ » _____ 20__ р.,
Зав. кафедрою

Затверджена навчально-методичною
комісією факультету «Економіка та
управління», протокол засідання № _____
від « _____ » _____ 20__ р.,
Голова комісії

Вніс зміни до програми _____
« _____ » _____ 20__ р.
Рекомендована кафедрою
«Інформаційні системи в економіці»,
протокол засідання № _____
« _____ » _____ 20__ р.,
Зав. кафедрою

Затверджена навчально-методичною
комісією факультету «Економіка та
управління», протокол засідання № _____
від « _____ » _____ 20__ р.,
Голова комісії

1. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНИЙ РОЗДІЛ

1.1. Загальні положення

Робоча програма складена згідно з типовою програмою дисципліни «Системи обробки економічної інформації» спеціальності 6.050100 «Економічна кібернетика», відповідає стандартам Міністерства освіти і науки України (2002 р.) підготовки спеціалістів за фахом „Економічна кібернетика” і навчальному плану спеціальності 6.050100 „Економічна кібернетика”.

В умовах ринкового реформування економіки стратегічною складовою бізнесу стає стійка тенденція розвитку інформаційних процесів управління, а ефективність діяльності організації визначається застосуванням інноваційних методів та програмно-технічних засобів їх підтримки. Тому з кожним роком збільшується потреба в інструментах, що автоматизують управлінські технології. Одночасно зростають вимоги до спеціалістів економічного профілю – менеджерам, бухгалтерам, аудиторам, робітникам банків, фінансових та податкових служб, що здатні адаптуватися до роботи в інформаційно-технологічному середовищі, що постійно поновлюється. Тому «Системи обробки економічної інформації» це одна із професійно орієнтованих дисциплін, яку вивчають студенти спеціальності «Економічна кібернетика».

Дисципліна складається з таких розділів:

1. Загальна характеристика автоматизованого оброблення інформації з управління виробництвом.
2. Організація інформаційної бази і технічного забезпечення автоматизованого управління на підприємствах.
3. Організація автоматизованого розв'язування основних комплексів задач функціонального управління на підприємствах.
4. Автоматизоване оброблення інформації з управління трудовими ресурсами.
5. Автоматизоване оброблення бухгалтерської інформації.
6. Автоматизоване оброблення маркетингової інформації.
7. Інформаційно-обчислювальна система в органах державної статистики.
8. Автоматизоване оброблення інформації в податковій сфері
9. Автоматизоване оброблення інформації в страхуванні.
10. Автоматизована система фінансових розрахунків.
11. Загальна характеристика автоматизованого оброблення банківської інформації.
12. Особливості автоматизованого оброблення внутрішньобанківської інформації.
13. Система міжбанківських електронних платежів України.
14. Автоматизоване оброблення інформації на фондовому ринку.

1.2. Мета викладання дисципліни

Основна мета вивчення дисципліни – дати студентам фундаментальні теоретичні знання і виробити практичні навички з питань створення і використання систем оброблення економічної інформації в різних галузях національної економіки України; набуття вмінь оцінювати ефективність розроблення і функціонування сучасних інформаційних систем, що ґрунтуються на передовій інформаційній технології та враховують міжнародний і вітчизняний досвід.

1.3. Задачі вивчення дисципліни і основні вимоги до рівня засвоєння змісту дисципліни

Основними задачами вивчення дисципліни є:

- 1) вивчення основних принципів побудови автоматизованих систем обробки економічної інформації;
- 2) засвоєння принципів організації інформаційної бази і технічного забезпечення автоматизованого управління на підприємствах;
- 3) набуття необхідних знань щодо побудови прикладних автоматизованих систем оброблення економічної інформації на підприємстві (з управління трудовими ресурсами, бухгалтерії, маркетингу);
- 4) формування у студентів достатнього уявлення щодо функціонування систем оброблення економічної інформації у фінансово-кредитних установах;
- 5) отримання практичних навичок використання й адаптації сучасних систем оброблення економічної інформації у визначеній предметній сфері.

В результаті вивчення дисципліни студенти повинні:

- знати:
  - 1) основні принципи побудови та використання систем оброблення економічної інформації;
  - 2) види класифікації економічної інформації та методи її оцінювання;
  - 3) принципи функціонування систем оброблення економічної інформації в різних галузях національної економіки України;
- мати навички використання й адаптації сучасних систем оброблення економічної інформації у визначеній предметній сфері.

1.4. Перелік дисциплін, необхідних для вивчення даної дисципліни

Базою курсу «Системи оброблення економічної інформації» є наступні основні дисципліни: «Інформатика та комп'ютерна техніка», «Програмні оболонки та пакети», «Об'єктний аналіз», «Об'єктне проектування та програмування».

1.5. Місце дисципліни в професійній підготовці спеціаліста

«Системи обробки економічної інформації» відноситься до циклу «Нормативні дисципліни» і є завершальною при підготовці бакалаврів з економічної кібернетики за спеціальністю «Економічна кібернетика».

2. РОЗКЛАД НАВЧАЛЬНИХ ГОДИН

Розподіл навчальних годин дисципліни «Системи оброблення економічної інформації» за основними видами навчальних занять наведено в табл. 2.1.

Таблиця 2.1 - Розклад навчальних годин дисципліни «Системи оброблення економічної інформації»

Види навчальних занять	Всього		Семестр
	годин	кредитів ECTS	7
Загальний обсяг дисципліни	156	4,5	156
- теоретична частина	108	3	108
- курсове проектування	48	1,5	48
1. Аудиторні заняття	48		48
з них:			
1.1. Лекції	32		32
1.2. Лабораторні заняття	-		-
1.3. Практичні заняття	16		16
2. Курсове проектування	32		32
з них:			
2.1. Практичні заняття	32		32
3. Самостійна робота	76		76
з них:			
3.1. Підготовка до лекційних занять	16		16
3.2. Підготовка до практичних занять	8		8
3.3. Підготовка до складання модульного контролю	36		36
3.4. Виконання курсового проекту	16		16
4. Контрольні заходи	32		32

3. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

3.1. Семестр 7

3.1.1. Лекційні заняття

Тема і зміст лекцій дисципліни «Системи оброблення економічної інформації» наведені в табл. 3.1.

Таблиця 3.1 – Теми і зміст лекцій семестр 7

Номер теми	Назва теми та її зміст	Обсяг лекцій, ак. годин	Обсяг самостійної роботи, ак. годин
1	2	3	4
1	Модуль 1. <u>Загальна характеристика автоматизованого оброблення інформації з управління виробництвом.</u> Поняття системи оброблення економічної інформації; мета, завдання і предмет вивчення. Можливості автоматизації процедур управлінського процесу. Напрямки удосконалення управління підприємством. Сутність системної обробки інформації. Поняття „система” і „системний підхід”. Класифікація систем оброблення економічної інформації. Поняття нової інформаційної технології. Риси нової інформаційної технології. Методи впровадження нової інформаційної технології	2	1
2	<u>Економічна інформація : класифікація, види, властивості.</u> Сутність різних підходів тлумачення інформації. Поняття та властивості економічної інформації. Класифікація економічної інформації. Характеристика видів економічної інформації з позицій технологій рішення економічних задач. Поняття та види економічних задач.	2	1
3	<u>Організація інформаційної бази і технічного забезпечення автоматизованого управління на підприємстві, інформаційні процедури.</u> Поняття інформаційних баз і їх класифікація. Вимоги, що характеризують	2	1

Продовження таблиці 3.1

1	2	3	4
	різні кількісні показники інформації. Вимір обсягів економічної інформації і вимір її цінності. Інформаційні процедури : поняття, характеристика, види.		
4	<u>Організація автоматизованого розв'язування основних комплексів задач функціонального управління на підприємствах</u> Принципи розробки проектів систем обробки економічної інформації. Характеристика етапів створення систем обробки економічної інформації. Системи автоматизації керування. Прикладні автоматизовані системи керування. Загальна характеристика автоматизації процесів керування. Вимоги до автоматизованого робочого місця (АРМ). Основні види забезпечення АРМ. Особливості методик вирішення формалізованих та неформалізованих задач прийняття рішень.	2	1
5	<u>Автоматизоване оброблення інформації з управління трудовими ресурсами.</u> Основні методологічні аспекти та принципи автоматизації управління трудовими ресурсами. АРМ спеціаліста з управління трудовими ресурсами. Поняття розподіленої системи обробки даних. Структура мережі АРМ з управління трудовими ресурсами підприємства.	2	1
6	<u>Автоматизація управління трудовим ресурсами в установах соціального захисту населення.</u> Мережа АРМ в інформаційній системі „Пенсійне забезпечення”. Автоматизація управління трудовими ресурсами в службі зайнятості. Загальна характеристика мережі АРМ з управління зайнятістю регіонів.	2	1
7	<u>Автоматизоване оброблення бухгалтерської інформації.</u> Види бухгалтерського обліку, користувачі бухгалтерської інформації, вимоги до бухгалтерської інформації. Характеристика основних комплексів задач бухгалтерського обліку на підприємстві. Принципи організації автоматизовано бухгалтерського обліку на підприємстві. Мережа АРМ бухгалтерії.	2	1

Продовження таблиці 3.1

1	2	3	4
8	<u>Автоматизоване оброблення маркетингової інформації.</u> Поняття та загальна характеристика інформаційної системи маркетингу. Види декомпозиції системи маркетингу. Основні комплекси задач функціонування підсистем маркетингу. Мережа АРМ інформаційної системи маркетингу.	2	1
	<i>Всього лекційних завдань по модулю 1</i>	16	8
9	Модуль 2. <u>Інформаційно-обчислювальні системи в органах державної статистики.</u> Система державної статистики як об'єкт автоматизації. Організаційна структура Обчислювального центра системи державної статистики. Обчислювальні системи регіонального рівня. Комплекс електронної обробки інформації. Інформаційні технології аналітичного комплексу системи державної статистики.	2	1
10	<u>Автоматизоване оброблення інформації в податковій сфері.</u> Система оподаткування як предмет автоматизації. Загальна характеристика АІС "Податки". Основні функції АІС "Податки". Переваги організації АІС "Податки" в рамках системи АРМ. Пріоритетні напрямки вдосконалення інформатизації ДПА України	2	1
11	<u>Автоматизоване оброблення інформації в страхуванні.</u> Призначення і мета створення системи. Структура АІС "Страхування". Функції та завдання, покладеш на АІС «Страхування». Склад і структура функціональної і забезпечувальної частин АІС «Страхування».	2	1
12	<u>Автоматизована система фінансових розрахунків.</u> Система фінансових розрахунків як предмет автоматизації. Структура автоматизованої системи фінансових розрахунків	2	1
13	<u>Забезпечення роботи автоматизованої системи фінансових розрахунків.</u> Організаційно-економічне, інформаційне, програмне, технічне, технологічне, організаційно-правове, кадрове забезпечення АСФР.	2	1

Продовження таблиці 3.1

1	2	3	4
14	<u>Особливості автоматизованого оброблення банківської інформації.</u> Інформаційні системи комерційних банків. Основні функції операційного дня банку. Структура інтегрованої банківської системи. Структура операційного дня банку. АРМи операціоніста, контролера, технолога, адміністратора БД.	2	1
15	<u>Автоматизоване оброблення банківської інформації.</u> Автоматизація розрахункових і касових операцій. Автоматизація кредитних та депозитних операцій. Інформаційна модель розрахунку кредитоспроможності клієнта. Автоматизація обліку та регулювання валютних операцій.	2	1
16	<u>Автоматизоване оброблення інформації на фондовому ринку.</u> Інформаційна технологія підтримання банківських операцій на фондовому ринку. АРМ брокера.	2	1
	<i>Всього лекційних завдань по модулю 2</i>	16	8

3.1.2. Практичні заняття

Таблиця 3.2 – Теми і зміст практичних занять семестр 7

№ п/п	Назва теми та зміст практичних занять	Обсяг практичних занять, ак. годин	Обсяг самостійної роботи, ак. годин
1	2	3	4
1	Модуль 1. <u>Побудова системи обробки економічної інформації в середовищі MS Excel.</u> Автоматичне ведення списків відповідно предметній галузі (редагування, видалення, додавання сортування).	2	1
2	Імпорт даних в MS Excel. Побудова запитів в середовищі MS Query.	2	1
3	Агрегація даних в MS Excel. Побудова зведених таблиць.	2	1
4	Створення форми користувача для автоматизації введення даних.	2	1

Продовження таблиці 3.2

1	2	3	4
	Всього практичних занять модулю 1	8	4
5	Модуль 2. Робота в середовищі MS Access. Загальні відомості про роботу СУБД Access. Структура системи.	2	1
6	Робота з шаблонами СУБД Access. Адаптація шаблонів інформаційних систем до потреб предметної галузі.	2	1
7	Розробка інформаційної системи управління персоналом.	2	1
8	Розробка бази даних для обліку руху товарів на складі. Загальне поняття мови SQL, створення запитів.	2	1
	Всього практичних занять модулю 2	8	4

3.1.3. Курсове проектування

Виконується курсова робота з дисципліни „Системи обробки економічної інформації”.

Мета курсового проекту:

1. Поглибити, закріпити і конкретизувати теоретичні знання в області систем обробки інформації, одержати навички самостійної практичної роботи, використання довідкових і нормативних матеріалів з урахуванням специфіки предметної галузі.

2. Навчити студента практичним навикам проектування систем обробки економічної інформації.

3. Надати студенту необхідні знання щодо процесу реалізації проекту системи обробки економічної інформації в програмному середовищі (MS Excel, Ms Access, Vb.Net).

В курсовій роботі на підставі індивідуального завдання необхідно виконати:

1. Аналіз предметної галузі та існуючих програмних продуктів в заданій сфері.
2. Розробити функціональну модель проектованої системи.
3. Подати опис структурної схеми програмної розробки.
4. Обґрунтувати рішення щодо вибору технічних та програмних засобів реалізації.
5. Описати алгоритми програмних модулів.
6. Надати довідник по встановленню та користуванню створеним програмним продуктом.

Приблизний обсяг пояснювальної записки 40-45 сторінок, графічна частин – три листи: 1 – інформаційна модель системи; 2 – функціональна модель рішення; 3- структурна модель програми.

В курсовій роботі передбачені практичні заняття.

Таблиця 3.3 – Теми і зміст практичних занять з курсової роботи

№ п/п	Назва теми та зміст практичних занять	Обсяг практичних занять, ак. годин	Обсяг самостійної роботи, ак. годин
1	2	3	4
1	Характеристика предметної області, у рамках якої розробляється інформаційна система, перелік документів, обмеження, функції, що повинні бути реалізовані.	2	1
2	Постановка задачі: визначення вхідних документів, що містять необхідну нормативно-довідкову й оперативно-облікову інформацію, а також форми вихідних документів.	2	1
3	Формалізація й обґрунтування опису об'єктів і пропозицій по реалізації задачі у виді інформаційних, функціональних і інших моделей.	4	2
4	Вибір і короткий аналітичний огляд наукових літературних джерел з метою пошуку існуючих методів або засобів рішення поставленої задачі.	4	2
5	Аналіз і вибір методів рішення задачі: опис знайдених методів рішення задачі, їхній порівняльний аналіз і обґрунтування вибору одного або декількох з них	4	2
6	Вибір і опис інструментальних засобів рішення задачі. Реалізація рішення задачі за допомогою засобів, орієнтованих на кінцевого користувача: запити, екранні форми, звіти, макроси, стандартні програми і т.д.	6	3
7	Створення інтерфейсу користувача, що забезпечує керування і доступ до основних функцій розробленої системи: введення даних, редагування, виконання запитів, виведення звітів на екран, експорт і імпорт даних з документів, розроблених в інших додатках.	4	2

Продовження таблиці 3.3

1	2	3	4
8	Опис інформаційної системи: склад інформаційної системи, структурна схема, опис основних функцій, блок-схема алгоритму функціонування системи в цілому і основних модулів, вихідні тексти програмних модулів, опис основних характеристик і особливостей застосування системи. Розробка інструкції для кінцевого користувача.	6	3
	Всього практичних занять	32	16

3.1.4. Самостійна робота студентів

Самостійна робота студентів складається з самостійної проробки лекційного матеріалу при підготовці до практичних занять та лекцій, роботи з нормативною, довідковою та періодичною літературою, виконання курсового проекту.

Під час виконання курсового проекту самостійна робота полягає в роботі з нормативною та довідковою літературою, типовими проектами, в виконанні робіт, передбачених індивідуальним завданням.

Обсяг самостійної роботи наведено в табл. 3.1, 3.2, 3.3.

4. ЗАСОБИ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

4.1. Види контролю

Основні контрольні заходи:

- вхідний (нульовий) контроль;
- поточний контроль:
  - 1) модульно-рейтинговий контроль I;
  - 2) модульно-рейтинговий контроль II
- підсумковий (семестровий) контроль-іспит;
- контроль знань з вивченої дисципліни.

4.1.1 Перелік типових завдань до вхідного контролю

1. Який метод додає елемент у конкретне місце списку додатку Vb.Net?

- a) Insert;
- б) Clear;
- в) Remove;
- г) Contains.

2. Який пункт не входить до структури панелі об'єктів додатку Access?

- a) конструктор;
- б) таблиці;
- в) звіти;
- г) макроси.

3. Який пункт переліку не є елементом управління у додатку Vb.Net?

- a) TextBox;
- б) TaskList;
- в) ComboBox;
- г) ListBox.

4. Який з перерахованих запитів не існує у додатку Access?

- a) запит на оновлення записів;
- б) запит на створення форм;
- в) запит на створення таблиці;
- г) запит на видалення записів.

5. Який символ використовують для позначення коментарю у додатку Vb.Net?

- a) кома;

- б) крапка;
- в) апостроф;
- г) двокрапка.

6. Який тип запитів дозволяє створити таблицю у додатку Access?

- а) запит на видалення записів;
- б) запит на вибірку;
- в) запит на створення таблиці;
- г) немає правильної відповіді.

7. Який елемент управління додатку Vb.Net має вигляд гіперпосилання?

- а) Label;
- б) TextBox;
- в) ComboBox;
- г) LinkLabel.

8. Який тип запиту використовують для здійснення обчислень та зручного групування даних у додатку Access?

- а) запит на оновлення записів;
- б) запит на видалення записів;
- в) запит на створення таблиці;
- г) перехресний запит.

9. У якому вікні відображається набір проектів та файлів, які входять до рішення середі Vb.Net ?

- а) Solution Explorer;
- б) Toolbox;
- в) Class View;
- г) Server Explorer.

10. Який тип даних має формат поля Так/Ні у додатку Access?

- а) логістичний;
- б) текстовий;
- в) поле МЕМО;
- г) грошовий.

11. Вікно Class View середі Vb.Net відображає:

- а) відомості про служби, що виконуються на серверах;
- б) список властивостей та методів додатку;
- в) властивості елементів управління;
- г) список задач та помилок компіляції.

12. Який тип зв'язку таблиць не існує у додатку Access?
- а) 1:1;
  - б) M:1;
  - в) 1:M;
  - г) M:M.
13. За допомогою якого вікна середі Vb.Net можна змінювати об'єктам атрибути?
- а) Object Browser;
  - б) Server Explorer;
  - в) Properties;
  - г) Class View.
14. Який тип зв'язку таблиць коли запис однієї таблиці відповідає запису більшості таблиць у додатку Access?
- а) 1:1;
  - б) M:M;
  - в) 1:M;
  - г) немає вірної відповіді.
15. Яке вікно середі Vb.Net відображає список задач та помилки компіляції?
- а) Class View;
  - б) Properties;
  - в) Object Browser;
  - г) Task List.
16. Який засіб створення форм не існує у додатку Access?
- а) створення форми у режимі конструктору;
  - б) створення форми за допомогою майстра;
  - в) перші дві відповіді вірні;
  - г) створення форми шляхом вводу даних.
17. Який тип додатку середі Vb.Net створюється за умовчанням?
- а) Windows Application;
  - б) Class Library;
  - в) Console Application;
  - г) Windows Service.
18. Яка частина форми може містити данні та елементи управління у додатку Access?
- а) Detail;
  - б) Page Header;

- в) Form Header;
- г) усі відповіді вірні.

19. Яке значення властивості середі Vb.Net встановлює появу або зникнення вікна з екрану при наведенні курсору?

- а) False;
- б) Auto Hide;
- в) True;
- г) Non.

20. За допомогою чого у додатку Vb.Net додають елементи управління на форму?

- а) панель властивостей;
- б) панель задач;
- в) інструментальна панель;
- г) немає вірної відповіді.

21. У якому режимі створюються звіти додатку Access?

- а) у режимі конструктору;
- б) за допомогою майстра;
- в) перші два вірні;
- г) немає правильної відповіді.

22. Які компоненти використовують при розробці додатків середі Vb.Net?

- а) форми;
- б) модулі;
- в) елементи управління;
- г) всі відповіді вірні.

23. Який об'єкт використовується для пошуку та сортування даних у додатку Access?

- а) форми;
- б) звіти;
- в) таблиці;
- г) запити.

24. Яку назву має атрибут, що визначає стан об'єкту у середі Vb.Net?

- а) властивість;
- б) метод;
- в) колекція;
- г) подія.

25. Колекція у середі Vb.Net це:
- а) набір властивостей та методів;
  - б) набір методів;
  - в) набір властивостей;
  - г) немає правильної відповіді.
26. Яких пунктів слід дотримуватись при створенні таблиці у режимі конструктора серед Access?
- а) усі перераховані нижче;
  - б) назви полів повинні включати не більш 61 символу;
  - в) назва поля не повинна починатися з пропуску;
  - г) назви полів не повинні повторюватись.
27. Зовнішня функція (доступна у коді) для об'єкт у середі Vb.Net має назву:
- а) властивість;
  - б) метод;
  - в) подія;
  - г) немає вірної відповіді.
28. Для чого призначено поле MEMO серед Access?
- а) для текстових даних;
  - б) для тексту об'єм котрого перевищує 255 символів;
  - в) для числових даних;
  - г) усі відповіді вірні.
29. Зовнішня функція у для об'єкт у середі Vb.Net має назву:
- а) властивість;
  - б) подія;
  - в) метод;
  - г) немає вірної відповіді.
30. Скільки значень має логістичний тип поля Access?
- а) три;
  - б) одне;
  - в) тільки два;
  - г) скільки завгодно.
31. Які пункти може включати логістичний тип поля у Access?
- а) True/False;
  - б) Yes/No;
  - в) On/Off;
  - г) усі відповіді вірні.

32. У чому полягає необхідність ключового поля в Access?
- а) для запобігання дублювання записів;
  - б) для порахунку однакових записів;
  - в) перші дві відповіді вірні;
  - г) немає вірної відповіді.
33. Яку назву має вікно Access де відображені таблиці та їх зв'язки?
- а) параметри об'єднання;
  - б) будівник виражень;
  - в) схема даних;
  - г) немає правильної відповіді.
34. Який фактор зводить до визову події у середі Vb.Net ?
- а) операційна система;
  - б) користувач;
  - в) об'єкти;
  - г) усі відповіді вірні.
35. Що означає символ „+” у таблицях Access?
- а) вказує на місце куди можна додавати записи;
  - б) вказує на місце куди не можна додавати записи;
  - в) перші дві відповіді вірні;
  - г) таблиця має підлеглі таблиці.

4.1.2. Перелік типових завдань до 1 модульно-рейтингового контролю знань студентів

1. Поняття системи оброблення економічної інформації; мета, завдання і предмет вивчення.
2. Можливості автоматизації процедур управлінського процесу.
3. Напрямки удосконалення управління підприємством.
4. Сутність системної обробки інформації.
5. Поняття „система” і „системний підхід”.
6. Класифікація систем оброблення економічної інформації.
7. Поняття нової інформаційної технології.
8. Риси нової інформаційної технології.
9. Методи впровадження нової інформаційної технології.
10. Сутність різних підходів тлумачення інформації.
11. Поняття та властивості економічної інформації.
12. Класифікація економічної інформації.
13. Поняття та види економічних задач.
14. Поняття інформаційних баз і їх класифікація.
15. Вимоги, що характеризують різні кількісні показники інформації.

16. Вимір обсягів економічної інформації і вимір її цінності.
  17. Інформаційні процедури : поняття, характеристика, види.
  18. Принципи розробки проектів систем обробки економічної інформації.
  19. Характеристика етапів створення систем обробки економічної інформації.
  20. Характеристика систем автоматизації керування.
  21. Характеристика прикладних автоматизованих систем керування.
  22. Загальна характеристика автоматизації процесів керування.
- Вимоги до автоматизованого робочого місця (АРМ).
23. Основні види забезпечення АРМ.
  24. Особливості методик вирішення формалізованих та неформалізованих задач прийняття рішень.
  25. Основні методологічні аспекти та принципи автоматизації управління трудовими ресурсами.
  26. АРМ спеціаліста з управління трудовими ресурсами. Поняття розподіленої системи обробки даних.
  27. Структура мережі АРМ з управління трудовими ресурсами підприємства.
  28. Автоматизація управління трудовим ресурсами в установах соціального захисту населення.
  29. Охарактеризувати мережу АРМ в інформаційній системі „Пенсійне забезпечення”.
  30. Автоматизація управління трудовими ресурсами в службі зайнятості.
  31. Охарактеризувати мережу АРМ з управління зайнятістю регіонів.
  32. Види бухгалтерського обліку, користувачі бухгалтерської інформації, вимоги до бухгалтерської інформації.
  33. Характеристика основних комплексів задач бухгалтерського обліку на підприємстві.
  34. Принципи організації автоматизовано бухгалтерського обліку на підприємстві.
  35. Мережа АРМ бухгалтерії.
  36. Поняття та загальна характеристика інформаційної системи маркетингу.
  37. Види декомпозиції системи маркетингу.
  38. Основні комплекси задач функціонування підсистем маркетингу.
  39. Мережа АРМ інформаційної системи маркетингу.
  40. Поняття форми в MS Excel.
  41. Виклик форми введення даних в MS Excel.
  42. Можливості сортування в MS Excel.
  43. Можливості фільтрації даних в MS Excel.
  44. Поняття автофільтру в MS Excel.
  45. Поняття розширеного фільтру в MS Excel.

46. Порядок створення розширеного фільтру даних в MS Excel.
47. Список користувача в MS Excel.
48. Розкрити порядок сортування за власним списком користувача.
49. Можливості імпорту даних в MS Excel.
50. Можливості створення запитів в MS Excel.
51. Можливості MS Query.
52. Агрегація даних в MS Excel.
53. Поняття зведеної таблиці.
54. Розкрити порядок створення зведеної таблиці в MS Excel.
55. Поняття макету зведеної таблиці.
56. Можливості сортування даних зведеної таблиці.
57. Можливості фільтрації даних зведеної таблиці.
58. Побудова зведеної діаграми.
59. Встановлення порядку відображення даних в зведеній таблиці.
60. Встановлення проміжних підсумків у зведеній таблиці.
61. Можливості зміни параметрів полів зведеної таблиці.
62. Можливості запису власної формули розрахунку поля зведеної таблиці.
63. Можливості консолідації даних зведеної таблиці.
64. Поняття VBA.
65. Створення форми в MS Excel засобами VBA.
66. Текстове поле для введення даних.
67. Розкрити сутність процесу запису даних з текстового поля ло таблиці MS Excel.
68. Елемент управління TextBox.
69. Елемент управління ComboBox.
70. Елемент управління Label.
71. Елемент управління OptionButton.
72. Елемент управління CheckBox.
73. Розкрити сутність додавання заголовків стовпців таблиці за допомогою VBA.
74. Записати фрагмент програми додавання коментарів до ячейки таблиці.
75. Процедура обробки інформації з елементу управління ComboBox.

4.1.3. Перелік типових завдань до 2 модульно-рейтингового контролю знань студентів

1. Система державної статистики як об'єкт автоматизації.
2. Організаційна структура Обчислювального центра системи державної статистики.
3. Обчислювальні системи регіонального рівня.

4. Комплекс електронної обробки інформації.
5. Інформаційні технології аналітичного комплексу системи державної статистики.
6. Система оподаткування як предмет автоматизації.
7. Загальна характеристика АІС "Податки".
8. Основні функції АІС "Податки".
9. Переваги організації АІС "Податки" в рамках системи АРМ.
10. Пріоритетні напрямки вдосконалення інформатизації ДПА України.
11. Призначення і мета створення системи.
12. Структура АІС "Страховання".
13. Функції та завдання, покладеш на АІС «Страховання».
14. Склад і структура функціональної і забезпечувальної частин АІС «Страховання».
15. Система фінансових розрахунків як предмет автоматизації.
16. Структура автоматизованої системи фінансових розрахунків.
17. Організаційно-економічне забезпечення АСАР.
18. Інформаційне забезпечення АСАР.
19. Програмне забезпечення АСАР.
20. Технічне забезпечення АСАР.
21. Технологічне забезпечення АСАР.
22. Організаційно-правове забезпечення.
23. Кадрове забезпечення.
24. Інформаційні системи комерційних банків.
25. Основні функції операційного дня банку.
26. Структура інтегрованої банківської системи.
27. Структура операційного дня банку.
28. АРМ операціоніста банку.
29. АРМ контролера банку.
30. АРМ технолога банку.
31. АРМ адміністратора БД.
32. Автоматизація розрахункових і касових операцій.
33. Автоматизація кредитних та депозитних операцій.
34. Інформаційна модель розрахунку кредитоспроможності клієнта.
35. Автоматизація обліку та регулювання валютних операцій.
36. Інформаційна технологія підтримання банківських операцій на фондовому ринку.
37. АРМ брокера.
38. Поняття бази даних.
39. Поняття системи управління базами даних.
40. Поняття таблиці MS Access.
41. Поняття форми в MS Access.
42. Поняття запиту в MS Access.
43. Поняття модулю в MS Access.

44. Поняття звіту в MS Access.
45. Поняття макросу в MS Access.
46. Поняття реляційної бази даних.
47. Основні функції системи управління базами даних.
48. Порядок створення бази даних за допомогою шаблону.
49. Які існують інформаційні моделі? В чому відмінність?
50. Поняття первинного ключа.
51. Поняття зовнішнього ключа.
52. Порядок створення запиту за допомогою майстра.
53. Типи полів в таблиці Access.
54. Порядок створення форми за допомогою майстра.
55. Порядок створення таблиці в режимі конструктора.
56. Що собою уявляє схема даних.
57. Сутність зв'язку 1:М.
58. Послідовність створення поля підстановки.
59. Порядок створення запиту в режимі конструктора.
60. Мова SQL.
61. Основні типи команд мови SQL.
62. Правила користування інструкцією Select.
63. Основні елементи інструкції Select.
64. Можливості вибору у SQL-запиті визначених полів.
65. Можливості вибору у SQL-запиті визначених записів.
66. Використання ключового слова WHERE у синтаксисі інструкції SELECT.
67. Оператор IS NULL.
68. Оператор BETWEEN.
69. Оператор IN.
70. Оператор LIKE.
71. Можливості вибору даних з більш ніж однієї таблиці.
72. Можливості представлення обраних даних у визначеному порядку.
73. Агреуючі функції в інструкції SELECT.
74. Групування даних в інструкції SELECT.
75. Підзапити інструкції SELECT.

4.1.4. Перелік типових завдань до іспиту

До семестрового контролю-іспиту винесені питання I і II модульно-рейтингового контролю знань.

4.1.5. Перелік типових завдань до контролю знань з вивченої дисципліни

1. Поняття системи оброблення економічної інформації.
2. Можливості автоматизації процедур управлінського процесу.
3. Напрямки удосконалення управління підприємством.
4. Поняття „система” і „системний підхід”.
5. Види систем оброблення економічної інформації.
6. Поняття нової інформаційної технології.
7. Різноманітність підходів тлумачення інформації.
8. Поняття та властивості економічної інформації.
9. Класифікація економічної інформації.
10. Поняття та види економічних задач.
11. Поняття інформаційних баз і їх класифікація.
12. Вимір обсягів економічної інформації.
13. Інформаційні процедури.
14. Принципи розробки проектів систем обробки економічної інформації.
15. Етапи створення систем обробки економічної інформації.
16. Системи автоматизації керування.
17. Прикладні автоматизовані системи керування.
18. Автоматизація процесів керування.
19. Вимоги до автоматизованого робочого місця (АРМ).
20. Основні види забезпечення АРМ.
21. Принципи автоматизації управління трудовими ресурсами.
22. Структура мережі АРМ з управління трудовими ресурсами підприємства.
23. Автоматизація управління трудовим ресурсами в установах соціального захисту населення.
24. Охарактеризувати мережу АРМ в інформаційній системі „Пенсійне забезпечення”.
25. Автоматизація управління трудовими ресурсами в службі зайнятості.
26. Мережа АРМ з управління зайнятістю регіонів.
27. Основні комплекси задач бухгалтерського обліку на підприємстві.
28. Принципи організації автоматизовано бухгалтерського обліку на підприємстві.
29. Мережа АРМ бухгалтерії.
30. Основні комплекси задач функціонування підсистем маркетингу.
31. Мережа АРМ інформаційної системи маркетингу.
32. Система державної статистики як об'єкт автоматизації.
33. Організаційна структура Обчислювального центра системи державної статистики.
34. Інформаційні технології аналітичного комплексу системи державної статистики.

35. Система оподаткування як предмет автоматизації.
36. Загальна характеристика АІС “Податки”.
37. Основні функції АІС “Податки”.
38. Переваги організації АІС “Податки” в рамках системи АРМ.
39. Пріоритетні напрямки вдосконалення інформатизації ДПА

України.

40. Структура АІС “Страхування”.
41. Функції та завдання АІС «Страхування».
42. Склад і структура функціональної і забезпечувальної частин АІС «Страхування».
43. Система фінансових розрахунків як предмет автоматизації.
44. Структура автоматизованої системи фінансових розрахунків.
45. Види забезпечення забезпечення АСФР.
46. Інформаційні системи комерційних банків.
47. Основні функції операційного дня банку.
48. Структура інтегрованої банківської системи.
49. Структура операційного дня банку.
50. Автоматизація розрахункових і касових операцій.
51. Автоматизація кредитних та депозитних операцій.
52. Інформаційна модель розрахунку кредитоспроможності клієнта.
53. Автоматизація обліку та регулювання валютних операцій.
54. Інформаційна технологія підтримання банківських операцій на фондовому ринку.
55. АРМ брокера.
56. Можливості сортування в MS Excel.
57. Можливості фільтрації даних в MS Excel.
58. Можливості імпорту даних в MS Excel.
59. Можливості MS Query.
60. Агрегація даних в MS Excel.
61. Поняття зведеної таблиці.
62. Розкрити порядок створення зведеної таблиці в MS Excel.
63. Встановлення проміжних підсумків у зведеній таблиці.
64. Можливості консолідації даних зведеної таблиці.
65. Розкрити сутність процесу запису даних з текстового поля ло таблиці MS Excel.
66. Елемент управління VBA.
67. Розкрити сутність додавання заголовків стовпців таблиці за допомогою VBA.
68. Записати фрагмент програми додавання коментарів до ячейки таблиці.
69. Поняття бази даних.
70. Поняття системи управління базами даних.
71. Основні функції системи управління базами даних.
72. Основні структурні елементи бази даних.

73. Поняття первинного ключа.
74. Основні типи команд мови SQL.
75. Правила користування інструкцією Select.

5. ПЕРЕЛІК НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ І НАВЧАЛЬНИХ ЗАСОБІВ

5.1. Основна та додаткова література

Основна:

1. Писаревська Т.А. Інформаційні системи і технології в управлінні трудовими ресурсами: Навч. посібник.- 2-ге вид., перероб. і доп.- К.:КНЕУ, 2000.- 279 с.
2. Інформаційні системи і технології в економіці Посібник для студентів вищих навчальних закладів/ За редакцією В.С. Пономаренка._ К.: Видавничий центр „Академія”, 2002._ 544 с. (Альма-матер)
3. Рогач І.Ф., Сендзюк М.А., Антонюк В.А. Інформаційні системи в фінансово-кредитних установах: Навч. Посібник.-2-ге вид.-К.:КНЕУ, 2001.- 239с.
4. Ананьєв О.М., Бшик В.М., Гончарук Я.А. Інформаційні системи і технології в комерційній діяльності: Підручник. - Львів: Новий Світ - 2000, 2006. - 584 с.
5. Оксанич А. П., Петренко В. Р., Костенко О. П. Інформаційні системи і технології маркетингу: Навч. посіб. — К.: «Видавничий дім «Професіонал», 2008. — 320 с.
6. Інформаційні системи в менеджменті: Навчальний посібник / Глівенко С.В., Лапін Є.В., Павленко О.О. та ін. - Суми: ВТД «Університетська книга», 2005. - 407 с.
7. Исаев Г.Н. Информационные системы в экономике : [учебное пособие] / Г. Н. Исаев. — М.: Омега-Л, 2006. — 462 с.: ил., табл. — (Высшее экономическое образование).
8. Інформаційні системи і технології: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / С. Г. Карпенко, В. В. Попов, Ю. А. Тарнавський, Г. А. Шпортюк. — К.: МАУП, 2004. — 192 с: іл.

Додаткова:

1. Пінчук Н.С., Галузинський Г.П., Орленко Н.С. Інформаційні системи і технології в маркетингу: Навч. посібник.- К.:КНЕУ, 1999.-328 с., іл..
2. Білик В. М., Костирко В. С. Б 61 Інформаційні технології та системи: Навч. посіб. — К.: Центр навчальної літератури, 2006. — 232 с.
3. Система управління базами даних Microsoft Access для самостійного вивчення: Навчальний посібник / Укладачі Н. В. Баловсяк,

І.А. Григоришин, Л. В. Кулібаба. - К.: Дакор, КНТ, 2006. — 156с. (Серія: Інформатика та комп'ютерна техніка)

5.2. Сайти Інтернет

1. <http://www.e1.ru/>
2. www.elbook.bsu.by
3. <http://www.zipsites.ru/>
4. http://www.smartcat.ru/p_staff/index.shtml
5. <http://eco.rea.ru/e/Stat.nsf/Materials>
6. <http://eup.ru/>
7. <http://aup.ru/>